

Det kongelige kulturdepartement
Grubbegt. 1
0030 Oslo

Vår dato 14.04.2011

HØRING - NOU 2010:14

Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt - en moderne mediestøtte

NHO grafisk er landsforening for grafiske bedrifter. Våre medlemmer er leverandør av grafiske og digitale produkter. Medlemmene selger altså både papirbasert og digital kommunikasjon. Vi svarer med dette på Kulturdepartementets brev datert 17. januar vedrørende høring av NOU 2010:14 fra Mediestøtteutvalget.

Rangering

I

høringsbrevet fra Departementet ber man om at de tre alternativene det henvises til rangeres. NHO grafisk vurderer dette i prioritert rekkefølge:

- 1: Flermedialitetsalternativet: Videreføring av nullmoms for fagblader og aviser - og lav sats (8%) på elektroniske medier.
- 2: Omfordelingsalternativet: Lav mva-sats (8%) for alle kategorier, kombinert med nye ordninger for direkte støtte.
- 3: Dagens system: Nullsats på fagblader og aviser, samt fullsats (25%) på elektroniske medier.

Utvalget har gitt mange interessante vurderinger. Ytringsfriheten og støtten til den frie presse samt fagpresse er viktige grunnleggende elementer i samfunnet. En henvisning til Grunnloven § 100 er viktig .

NHO Grafisk støtter alternativ 1. Vi savner forslaget om nullmoms også på elektroniske medier. Det vil være et paradoks at samme artikler momsbelegges om de leses på nett kontra på papir. De to andre alternativene vurderes fra vår side som lite samfunnstjenlig for et lite land med eget språk, men også sett gjennom grafisk bransjes muligheter for en fremtid.

Det kan virke søkt at en utredning som fokuserer på en rekke kulturpolitisk viktige temaer, ender opp i en diskusjon om tre ulike måter å skattlegge kulturelt betingede produkter.

Grafisk bransje sliter

De grafiske bedriftene leverer som nevnt tjenester både på papir og via digitale løsninger, gjerne i en kombinasjon. Bransjen er en del av den kulturelle verdikjeden og i så måte også sitt ansvar bevisst. Bransjen har gått gjennom en enorm omstilling de senere år som ikke er bragt til ende. Mye drier seg om de nye digitale kanalene, men i sterk grad også om en hard konkurranse med utlandet om å publisere på papir. Vi legger ikke skjul på vår egen interesse i å beholde kompetanse og fagmiljø innen grafiske tjenester i Norge. Det grafiske fagmiljøet i Norge reduseres fra år til år. At vår evne og kapasitet til å produsere blader og ikke minst bøker, er til syvende og sist viktig også i en norsk kulturpolitisk sammenheng. Med marginal fortjeneste vil økt skatt kunne få dramatiske konsekvenser.

Bransjen kunne ut denne snevre argumentasjon, kjempe for et ensidig momsfratak på de papirbaserte produktene som sliter sterkest i konkurransen. Imidlertid ser vi kombinasjonen og muligheten for parallellpublisering som et viktig argument også sett fra vår bransje.

Miljøaspektet

Vi innser at dette er en kulturpolitisk høring. Likevel synes vi at miljøaspektet også bør nevnes. De papirbaserte tjenestene blir ofte noe mer kostbare enn de digitale. Fra vår side er det viktig å presisere at de papirbaserte tjenestene ofte er like, eller mer miljøriktige enn de digitale. Dette kan om ønskelig dokumenteres.

Papirbasert kommunikasjon for økt konsentrasjon og læring

I et pluralistisk samfunn er det viktig å fremheve verdier. Multitasking og raske skifter reduserer befolkningens evne til konsentrasjon. Vi sitter med forskningsbasert bakgrunn for å påstå at bøker og papirbasert kommunikasjon øker konsentrasjonen og evnen til fordypning. Det er igjen bakgrunn for påstanden om at Norge som et kunnskapssamfunn opprettholdes bedre gjennom rik tilgang på gode papirbaserte medier.

Flermedialitetsalternativet

Moms på fagpresse og tidsskrifter vil svekke dagens åpne demokratimodell. Dagens ordning har i over 40 år bidratt til at folk i Norge har hatt rimeligere tilgang til nyheter, debatt og relevant samfunnsinformasjon. Statistikk for lesertall og lesetid bekrefter dette. En fremtidig mediepolitikk bør derfor ikke starte med å sette i spill det historisk sett mest velfungerende, forutsigbare og objektive bidraget fra samfunnets side til en opplyst debatt. Det er grunn til å merke seg at krefte i EU kommisjonen også arbeider for lik moms mellom de ulike mediekanalene.

I Norge står organisasjonene sterkt. Noe av bakgrunnen finner vi deres evne til å kommunisere med medlemmene gjennom ulike tidsskrifter. Marginene har blitt mindre og mange blader forsvinner. En ny moms vil føre til en forsert nedleggelse.

Tidsskrifter i Norge har en økonomisk belastet fra før, gjennom Posten Norges monopoldistribusjon. Bladene, hvorav den største gruppen har et opplag som ikke oppnår rabatt, rammes av stadige prisøkninger. Posten har innført botelegginger og stramme leveringsrammer som er drepende både for utgivere og ikke minst grafisk bransje.

NHO Grafisk vil i utgangspunktet gå inn for nullsats på mva på elektroniske medier, herunder nettsider, ebøker og lignende. Det vil være et viktig prinsipp i likebehandling av medier. Subsidiært støtter vi forslaget om 8% mva på elektroniske medier.

En avgift på 8% vil allikevel være en forbedring i forhold til dagens 25 %, og bidra til de samme positive elementer som nevnt i argumentasjonen for fortsatt momsfratak på papir. Det dreier seg om det norske språk, kultur, debatt, ytringsfrihet, mangfold og demokrati.

Omfordelingsalternativet og produksjonsstøtte

NHO grafisk er i mot dette forslaget. Når det argumenteres med å bruke midlene til målrettede tiltak tror vi ikke det vil være tjenlig for mangfoldet. Det svekker det generelle kunskapsnivået som nevnt over. Demokratiet, språket og ytringsfriheten i Norge vil også lide.

Dagens modell

Dagens modell med momsfratak for fagblader og aviser, samt 25% mva på elektroniske medier kan isolert være en fordel for grafisk bransje. Men ut fra en likhetsbetraktning bør det tilstrebes samme aviftsbelastning mellom de ulike plattformene. Digitalt innhold bør derfor fritas for moms.

Vi merker oss over nevnte utviling innen EU-parlamentet som kan føre til endringer også på dagens begrensninger innen EØS-reglene. Derfor bør ikke dagens EØS-regler begrense en ønsket utvikling i Norge.

Direkte støtte – “produksjonsstøtten”

NHO Grafisk er tilhenger av et mangfold i mediesektoren. Støtteordninger er positivt for å sikre mangfoldet i fremtiden.

Dagens støtteordninger, utformet i 1969, fremmer ikke kvalitet fordi den ikke baseres på innhold. Det er få aviser som henter ut det meste av støtten.

Vi mener ordningen må videreføres men bli kanaluavhengig til medier som kan begrunne en støtte ut fra innhold.

Vi mener også at støtten må gis med betingelser om at norske leverandørbedrifter brukes for å opprettholde et nasjonalt fagmiljø, og for å unngå at støtten i realiteten brukes til utnyttelse av arbeidstagere i andre land.

NHO Grafisk
Trond Bøe
sign

Styreleder

Robert Wright
Adm. direktør